

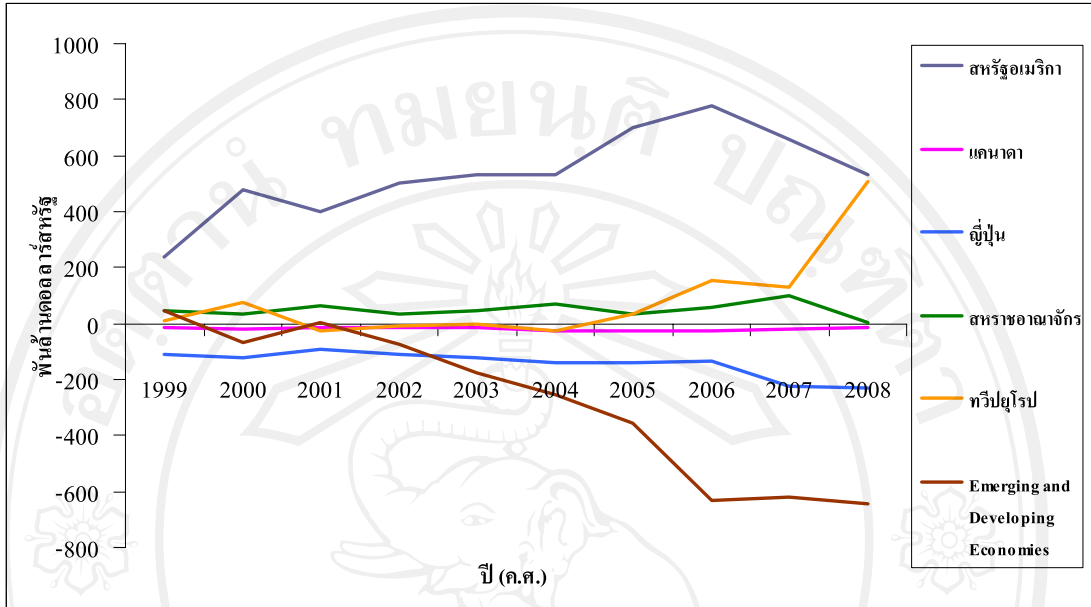
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปิดเสรีทางการเงินใน ปี. พ.ศ. 2533 อีกทั้งธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้ดำเนินนโยบายกิจการวิเทศนกิจ (Bangkok International Banking Facilities: BIBF) ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 โดยเปิดให้บริษัทผู้ประกอบการสามารถกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้ผ่านสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศนกิจนี้ ทำให้เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ในขณะเดียวกันในช่วงนั้นทำให้แหล่งเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เป็นแรงผลักดันที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาดังตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2538 แม้ว่าประเทศไทยจะมีอัตราการเติบโตในระดับที่สูงแต่ยังขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญมาจากมูลค่าการขาดดุลการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันในช่วงนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบตายตัว จึงต้องตรึงอัตราดอกเบี้ยไว้ในระดับสูง ส่งผลให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจเอเชียในปี พ.ศ. 2540 ขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศที่มีต่อเสถียรภาพด้านเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะต่ออัตราแลกเปลี่ยน (รังสรรค์ หทัยเสรี และ ชัชวรุฒม์ มุสิกไชย, 2543) อีกทั้งยังแสดงถึงความต้องการด้านการบริโภคและการลงทุนที่มีมากกว่าการออมภายในประเทศ ซึ่งความเสียดังกล่าวส่งผลต่อเนื่องไปสู่ภาคเศรษฐกิจแท้จริงหรือภาคการผลิต ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะถดถอยในภาคการผลิตและเกิดปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น นำไปสู่การเปิดเสรีเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศอย่างจริงจังและรุนแรง โดยเฉพาะเงินทุนระยะสั้นที่มีความอ่อนไหวค่อนข้างมาก ต่อนโยบายด้านอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้การดำเนินนโยบายโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวภายใต้การจัดการ จะทำให้การควบคุมดูแลเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเงินทุนเคลื่อนย้ายทั่วโลกในระบบเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นได้ดังรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 ปริมาณเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิของโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999-2008

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ ถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของโลก เนื่องจากการขาดความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานของเงินทุนภายในของแต่ละประเทศ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อรองรับกับความต้องการเงินทุนที่ขาดความสมดุล ในปัจจุบันจะเห็นได้ชัดเจนถึงการขยายตัวของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมีเพิ่มสูงขึ้นของผู้ลงทุนต่างประเทศและสถาบันการเงินต่างประเทศในตลาดการเงินของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเห็นได้เพิ่มขึ้นจากการเปิดเสรีทางการเงินในประเทศกำลังพัฒนา

สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ยังต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมากเป็นสื่อกลางในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากเงินออมภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาคธุรกิจและภาครัฐ เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน (Saving-Investment Gap) ทำให้ต้องมีการพึ่งพิงเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อชดเชยระดับการออมภายในประเทศและตอบสนองต่อความต้องการลงทุนที่เกิดขึ้นให้สามารถดำเนินต่อไปได้ ซึ่งเงินทุนดังกล่าวจะเคลื่อนย้ายจากผู้ที่มีเงินทุนไปยังผู้ที่ต้องการเงินทุนตามกลไกตลาดผ่านทางตลาดการเงิน (Financial Market) ตลาดการเงินถือได้ว่าเป็นตลาดทำหน้าที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้มีเงินออมกับผู้ที่ต้องการเงินตามระบบเศรษฐกิจทุนนิยม นอกจากนี้ยังเป็นหนทางหนึ่งในการสนับสนุนการขยายตัวของการลงทุนในประเทศ

ในทางทฤษฎี การปล่อยให้เงินทุนเคลื่อนย้ายเข้าออกประเทศได้อย่างเสรีนั้น มีข้อดีอยู่มาก เช่น ทำให้เกิดการจัดสรรเงินทุนในโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่ค่อนข้างขาดแคลนเงินทุน รวมถึงเป็นการสร้างสาธารณูปโภค การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสร้างงาน และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ (ฉชา อนันต์โชติกุล, 2551)

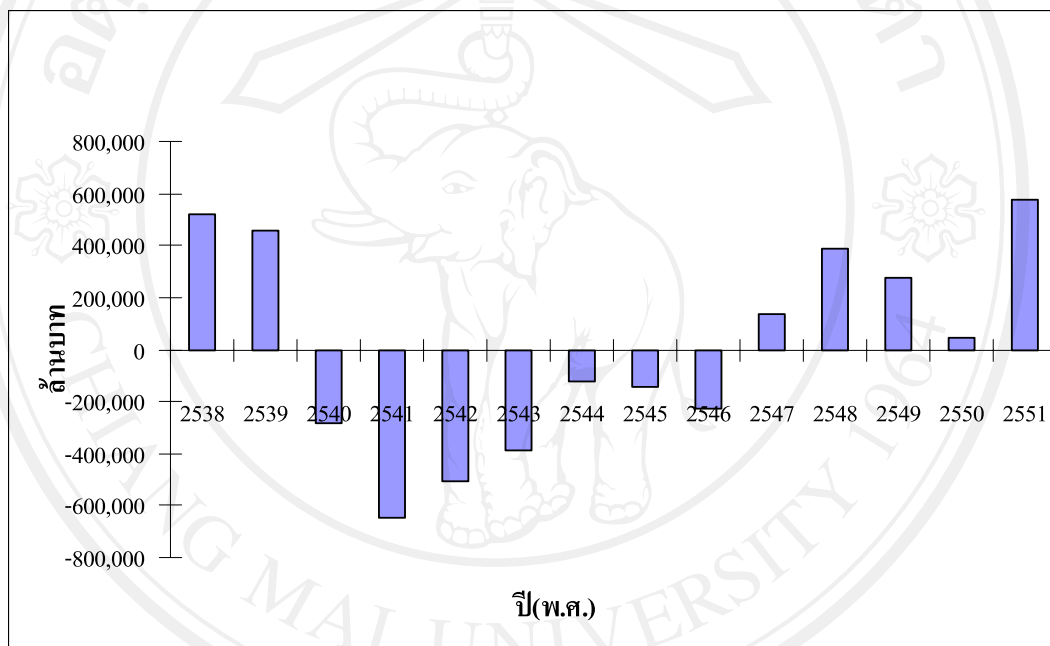
เงินทุนต่างประเทศที่ไหลเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา ส่วนใหญ่แล้วเป็นเงินที่ไหลเข้ามาในตลาดหุ้นรวมถึงการเก็งกำไรในทองคำมากขึ้น แต่หากเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาฟื้นตัวมากขึ้น การลงทุนในภูมิภาคเอเชียเกิดการอึมครึมจะส่งผลให้เงินไหลออกนอกประเทศได้ ทำให้ค่าเงินมีความผันผวนได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่าประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย รวมทั้งประเทศไทยกลับมีดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกากำลังชะลอตัวลงอยู่ในภาวะที่มีการขาดดุลติดต่อกัน นำไปสู่ความไม่สมดุลในเศรษฐกิจโลกซึ่งไม่สามารถคาดคะเนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ทศวรรษที่ 20 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2523 – 2533 และสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14.2 ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2549

รังสรรค์ หทัยเสรี และ ชัชวรงค์ มุสิกไชย (2543) ได้กล่าวถึงผลกระทบในเชิงลบที่เชื่อมโยงเงินทุนระยะสั้นที่ไหลเข้าจากต่างประเทศ ประการแรก คือเงินทุนไหลเข้าจำนวนมากส่งผลกระทบต่อสกุลเงินในประเทศมีค่าแข็งขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการขยายตัวของภาคส่งออกและอาจส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมากขึ้น ประการที่สอง คือในกรณีเงินทุนไหลเข้าส่งผลให้ฐานะทุนสำรองทางการมีระดับสูงขึ้น อาจส่งผลให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ตลอดจนฐานะหนี้สินและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เกินระดับที่เหมาะสม การเพิ่มขึ้นของปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อได้ย่อมเป็นปัจจัยให้การบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเกินระดับที่เหมาะสมได้ การเพิ่มขึ้นของภาระหนี้ภาคเอกชนสุทธิและการเพิ่มสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยเฉพาะช่วงเศรษฐกิจขาลง และประการที่สาม คือการพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อชดเชยการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศมีแนวโน้มมีความเสี่ยงมากขึ้น เนื่องจากความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายที่มากขึ้นในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่า การปล่อยให้ทุนเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีนั้น ผลที่ตามมา คือผลกระทบจากความผันผวนที่ไร้เสถียรภาพจากระบบเงินโลก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประเทศต้องเผชิญกับความผันผวนที่เกิดขึ้นในตลาดเงิน ในค่าเงิน ภาวะเงินเฟ้อ จะส่งผลกระทบต่อภาคการเงินหรือตัวแปรที่เป็นตัวเงินตลอดถึงภาคเศรษฐกิจแท้จริงด้วยเช่นกัน และเป็นสิ่งจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ

เงินทุนจากต่างประเทศมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งส่วนมากเกิดจากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยของประเทศผู้ลงทุนและประเทศผู้รับทุน แหล่งที่มาที่สำคัญของเงินทุนจากต่างประเทศ เช่น เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) และการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ (Foreign Loan) เป็นต้น ซึ่งเงินทุนจากต่างประเทศถือว่ามีส่วนบทบาทมากต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ ดังเห็นได้จากรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 ปริมาณเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชนในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2551

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.1 โครงสร้างเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศของภาคเอกชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2552

รายการ	หน่วย : ล้านบาท										
	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ธุรกิจธนาคาร	-397,846.00	-263,983.00	-89,678.00	73,463.00	-98,406.00	80,378.00	11,604.32	-288,295.68	-46,582.40	343,619.93	278,692.77
ธนาคารพาณิชย์	-44,359.00	-103,920.00	-32,593.00	143,187.00	-53,252.00	89,849.00	61,162.67	-242,685.53	-46,582.40	343,619.93	278,692.77
กิจการวิเทศธนกิจ	-353,487.00	-160,063.00	-57,085.00	-69,724.00	-45,154.00	-9,471.00	-49,558.35	-45,610.15	0.00	0.00	0.00
ธุรกิจที่มีชัชนาคาร	-108,117.00	-120,544.00	-29,727.00	-218,412.00	-127,548.00	58,126.00	377,048.49	564,217.58	89,246.59	233,529.29	-296,015.67
เงินลงทุนโดยตรง	121,811.00	113,188.00	213,477.00	138,704.00	190,847.00	198,824.00	259,781.18	369,727.04	292,421.93	197,931.49	91,619.93
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	14,884.00	3,066.00	-29,467.00	-47,930.00	-10,025.00	8,126.00	75,212.11	88,775.10	-194,459.51	9,883.97	182,370.24
เงินกู้	-165,955.00	-180,778.00	-122,341.00	-94,590.00	-64,671.00	29,052.00	-52,975.47	105,570.46	36,235.66	21,608.85	-59,468.05
สินเชื่อการค้า	23,611.00	-30,691.00	-33,074.00	-45,336.00	31,145.00	424.00	89,877.85	-9,303.39	-48,380.46	19,619.49	-46,459.14
เงินทุนอื่น ๆ *	-102,468.00	-25,329.00	-58,322.00	-169,260.00	-274,844.00	-178,300.00	5,152.80	9,448.36	3,428.96	-15,514.54	309,856.41
รวม	-505,963.00	-384,527.00	-119,405.00	-144,949.00	-225,954.00	138,504.00	388,652.81	275,921.89	42,664.19	577,149.22	-17,322.89

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : * ก่อนปี 2548 รายการบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศรวมอยู่ในรายการเงินทุนอื่น ๆ

การเปิดเสรีทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ถ้ามีเงินทุนไหลเข้ามาในประเทศมาก อาจเป็นผลทำให้ฐานเงินและปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงไปจากระดับที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจไทยในช่วงเวลานั้นๆ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของนโยบายการเงินในการควบคุมปริมาณเงินและความผันผวนของค่าเงินบาทเป็นไปได้มากขึ้น

นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการเงินควรควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายอื่นๆ ที่สอดคล้องกัน รวมไปถึงความพร้อมในการสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคงทางระบบการเงินของประเทศ ทั้งนี้การไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศมีมากขึ้น เราควรมีการถ่วงดุลการเลือกเฉพาะเงินทุนที่มีคุณภาพ เช่น อาจสนับสนุนการลงทุนโดยตรงที่มุ่งไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้นอกจากจะเป็นการลดโอกาสในการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นการสร้างความเจริญเติบโตในการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้อีกด้วย เนื่องจากการพึ่งพิงและยึดติดเศรษฐกิจไทยไว้กับเศรษฐกิจโลกนี้ถือว่ามีความเสี่ยงสูง เพราะต้องยึดติดเศรษฐกิจไทยไว้กับสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ เช่น รายได้ของต่างประเทศ ค่าเงินของประเทศคู่แข่งหรือคู่ค้า การคาดการณ์ของนักลงทุน หนึ่ง ปรัชญาการทางเงินภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเชื่อมโยงสูง ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลงทุน เศรษฐกิจ สังคม ส่งผลให้ปัจจัยภายนอกสร้างผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศนั้นๆ

การที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะเงินทุนไหลเข้าออกของเงินทุนระยะสั้น ซึ่งมีความผันผวนกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนในนามและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงอย่างรวดเร็ว ส่งผลไปยังภาคการนำเข้าและส่งออกในที่สุด ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงเพื่อรักษาค่าเงินบาทไม่ให้ผันผวนมาก โดยการขายหรือซื้อเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อเงินสำรองระหว่างประเทศ ในกรณีนี้อาจส่งผลให้ตลาดเงินในประเทศมีฐานเงิน (Monetary Base) และปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงรวมทั้งอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในประเทศ ส่งผลรวมถึงการบริโภค การลงทุนของภาคเอกชนส่งผ่านผลกระทบต่อการผลิต รายได้ และอัตราการจ้างงานในประเทศจากการเข้าถึงทุนของภาคเศรษฐกิจ

ดังนั้นการศึกษาผลกระทบอันเกิดจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนของภาคเอกชนต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางการเงิน การบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชน จึงเป็นที่น่าพิจารณา การคณะกรรมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะช่วยลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกรรมระหว่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายได้ดีขึ้น กล่าวคือ ให้มีการดำเนินนโยบายป้องกัน

ไม่ให้เงินทุนเคลื่อนย้ายออกนอกประเทศมากเกินไป หรือป้องกันเงินทุนที่เข้ามาในประเทศเพื่อหวังในการเก็งกำไรไม่ให้มีมากเกินไป จนส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของการเคลื่อนไหวของเงินทุนจากต่างประเทศ ภาคเอกชนที่ไหลเข้าในประเทศต่อตัวแปรทางการเงิน การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ทราบถึงความสำคัญของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศภาคเอกชน ผลกระทบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา และการปรับตัวเชิงพลวัตของตัวแปรทางการเงิน รวมถึงผลต่อการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจมหภาคภายใต้เป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ใช้ในปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศของภาคเอกชนที่มีต่อตัวแปรทางการเงิน การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปรดังนี้

ข้อมูลทางด้านเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชน ได้แก่ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ (หน่วย: ล้านบาท) เงินลงทุนในหลักทรัพย์จากต่างประเทศสุทธิ (หน่วย: ล้านบาท) และเงินกู้จากต่างประเทศสุทธิ (หน่วย: ล้านบาท)

ข้อมูลทางการเงิน ได้แก่ ฐานเงิน (หน่วย: ล้านบาท) ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (หน่วย: ร้อยละ) ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (หน่วย: ร้อยละ) และดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (หน่วย: ร้อยละ)

โดยทำการศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2544 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 จำนวน 108 ข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในลักษณะของข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) โดยแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาได้รวบรวมจากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

1.5 นิยามศัพท์

เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) หมายถึง ชุกรกรรมการลงทุนซึ่งมีเสถียรภาพที่ผู้ลงทุนที่มีถิ่นฐานในประเทศหนึ่งมีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในอีกประเทศหนึ่ง โดยผู้ลงทุนมีส่วนในการบริหารธุรกิจนั้นๆ ทั้งที่จัดเป็นนิติบุคคลและส่วนบุคคล เป็นการลงทุนโดยตรงจากผู้ที่มีถิ่นฐานในต่างประเทศ ประกอบด้วยเงินลงทุน 2 ลักษณะคือ เงินลงทุนในทุนเรือนหุ้น (Equity Capital) คือ การลงทุนด้วยการถือหุ้นในกิจการ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีสิทธิในการร่วมบริหารกิจการ และเงินกู้จากบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ (Loans from Affiliates) ยกเว้นกรณีบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ โดยจะถือเป็นเงินกู้ยืมอื่นๆ แทน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) หมายถึง ชุกรการที่เกี่ยวกับการซื้อขายตราสารทุน (Equity Securities) และตราสารหนี้ (Debt Securities) ทั้งรูปของพันธบัตร ตั๋วเงิน เครื่องมือทางการเงิน และตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ทั้งนี้ยกเว้นตราสารที่จัดเป็นการลงทุนโดยตรงและทุนสำรอง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

เงินกู้จากต่างประเทศ (Foreign Loans) เป็นภาระผูกพันที่ก่อขึ้นโดยทำสัญญาเงินกู้ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้รวมทั้งเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) เป็นดัชนีชี้ค่าเงินที่คำนึงถึงค่าเงินบาทโดยเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลที่สำคัญ คำนวณจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงระหว่างเงินบาทกับสกุลเงินของประเทศต่างๆ ที่มีความสำคัญทางการค้ากับประเทศไทยมาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Double Export Weight) เพื่อให้สะท้อนความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของประเทศ หรือกล่าวอีกอย่างว่าเป็นอัตราแลกเปลี่ยนตัวเงินที่ปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ และอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของประเทศคู่ค้า (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

ฐานเงิน (Monetary Base) ประกอบด้วยเงินสดที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ (รวมธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่ออกโดยกรมธนารักษ์) หักเงินสดในมือธนาคารแห่งประเทศไทยและรัฐบาล เงินรับฝากที่ไม่ใช่เงินรับฝากของรัฐบาลกลาง และผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ (Non-resident) ที่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ เงินรับฝากของกลุ่มสถาบันรับฝากเงินอื่น สถาบันการเงินอื่น รัฐบาลท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ และสถาบันไม่แสวงหากำไร (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (Private Consumption Index) เป็นดัชนีชี้ทิศทางการอุปโภคบริโภคของภาคเอกชน โดยคำนวณจาก 5 องค์ประกอบหลัก (10 เครื่องชี้) ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาंकที่ มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค ณ ราคาंकที่ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าสำหรับที่อยู่อาศัย ดัชนีหมวดเชื้อเพลิง (ประกอบด้วย ปริมาณจำหน่ายน้ำมันเบนซินและแก๊สโซฮอล์ น้ำมันดีเซล ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซธรรมชาติสำหรับรถยนต์ (NGV)) และ ดัชนีหมวดยานยนต์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (Private Investment Index) เป็นดัชนีชี้ทิศทางการลงทุนภาคเอกชน ดัชนีประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาล ปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศ มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน ณ ราคาंकที่ ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ มูลค่าการจำหน่ายเครื่องจักรและอุปกรณ์ในประเทศ ณ ราคาंकที่ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552)